

**§ 66/24 Yttrande över granskningsrapport -
Granskning av styrning, ledning och
uppsikt över delägda bolag,
kommunalförbund och gemensamma
nämnder**

Diarienummer: RS-LED23-2798

Regionstyrelsens beslut

Yttrandet godkänns.

Proposition

Ordförande Christoffer Öqvist (M) ställer förvaltningens förslag under proposition och finner att det bifalls.

Ärendet

Revisorerna har översänt rapporten ”Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder och emotser ett svar från regionstyrelsen om vilka åtgärder styrelsen avser att vidta.

Förslag till yttrande från regionstyrelsen till revisorerna har sammanställts i bifogad skrivelse ”Yttrande över revisionsrapport – granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder”.

Revisorerna har lyft fram några specifika områden där regionstyrelsen förväntas beskriva vilka åtgärder som ska vidtas/är vidtagna. Regionstyrelsen beskriver i yttrandet ett antal åtgärder som är planerade och som har betydelse för de iakttagelser som revisorernas granskning lyfter fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Granskningsrapport ”Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder
Yttrande över granskningsrapport - Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder
Revisionsrapport Styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder

Beslutet expedieras till

Magnus Johansson, regiondirektör
Nicholas Prigorowsky, ekonomidirektör
Revisionen
Akten

Handläggare

Johanna Öjert
Ekonomistaben

Datum

2024-03-21

Dokumentnummer

RS-LED23-2798-2

Ärendegång

Regionstyrelsens arbetsutskott
Regionstyrelsen

Yttrande över granskningsrapport - Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder

Förslag till beslut

Regionstyrelsens beslut

Yttrandet godkänns.

Ärendet

Revisorerna har översänt rapporten ”Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder och emotser ett svar från regionstyrelsen om vilka åtgärder styrelsen avser att vidta.

Förslag till yttrande från regionstyrelsen till revisorerna har sammanställts i bifogad skrivelse ”Yttrande över revisionsrapport – granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder”.

Revisorerna har lyft fram några specifika områden där regionstyrelsen förväntas beskriva vilka åtgärder som ska vidtas/är vidtagna. Regionstyrelsen beskriver i yttrandet ett antal åtgärder som är planerade och som har betydelse för de iakttagelser som revisorernas granskning lyfter fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Granskningsrapport ”Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder
Yttrande över granskningsrapport - Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder
Revisionsrapport Styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder

Beslutet expedieras till

Magnus Johansson, regiondirektör
Nicholas Prigorowsky, ekonomidirektör
Revisionen
Akten

Yttrande över granskningsrapport - Granskning av styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder

Region Sörmlands revisionskontor har på uppdrag av regionens revisorer genomfört en fördjupad granskning för att bedöma om regionstyrelsen säkerställer en tillräcklig styrning, ledning och uppsikt över delägda bolag, kommunalförbund och gemensamma nämnder.

1. Revisionens bedömning

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen säkerställer en tillräcklig styrning, ledning och uppsikt över de gemensamma nämnderna inköpsnämnden, Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård och patientnämnden som regionen är värregion för. För de gemensamma nämnder där regionen är värregion lämnas rekommendationen till regionstyrelsen:

- Revidera arbetssätt och skriftliga rutiner så de är lika för nämnderna och att det är tydliggjort hur diarieföring och ärendehantering av anmälningsärenden ska göras och av vem.

Bedömningen för de delägda bolagen, kommunalförbunden och de gemensamma nämnderna där andra regioner är värregion är att regionstyrelsen inte säkerställer en tillräcklig styrning, ledning och uppsikt, att uppföljningen till regionstyrelsen och återrapporteringen till fullmäktige inte är tillräcklig. För att säkerställa en tillräcklig styrning, ledning och uppsikt av de delägda bolagen, kommunalförbunden och gemensamma nämnderna där andra är värregion lämnas rekommendationer till regionstyrelsen:

- Tydliggör innehållet för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och hur den ska genomföras i praktiken i ett styrande dokument
- Säkerställ att skriftliga rutiner för diarieföring/ärendehantering finns för samtliga delar och är uppdaterade och överensstämmer med hur uppsikten ska bedrivas och som stöd vid vakanser och nyanställning.
- Säkerställ att samtliga handlingar/dokument på området inkommer till regionen, diarieförs och är anmälningsärenden till regionstyrelsen.
- Säkerställ att de förtroendevalda har kunskap på området som avser hantering av allmänna handlingar och om uppsiktsplikten.

2. Regionstyrelsens svar

Revisorerna har lyft fram några specifika områden där regionstyrelsen förväntas beskriva vilka åtgärder som ska vidtas/är vidtagna. Nedan beskrivs ett antal åtgärder som är planerade och som har betydelse för de iakttagelser som revisorernas granskning lyfter fram.

Ur ett övergripande perspektiv kopplat till granskningsrapporten så pågår ett arbete med att stärka ärendeprocessen i Region Sörmland. Detta arbete initierades av regiondirektören under hösten 2023 och innebär bland annat att regionstyrelsens ärendeprocess – från att ett ärende initieras till dess att det är avslutat – har åskådliggjorts och tydliggjorts i flera delar. Arbetet är pågående och kommer att utvärderas i juni 2024. Slutsatserna i denna revisionsrapport är lämpliga att införliva i det fortsatta arbetet så att identifierade brister tas omhand.

Tydliggör innehållet för hur uppsiktsplikten ska bedrivas och hur den ska genomföras i praktiken i sett styrande dokument.

Reglementet för regionstyrelsen innehåller grova instruktioner kring det som uppsiktsplikten syftar till. Bland annat framgår följande:
”Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Sörmlands angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolag, stiftelser och kommunalförbund”. I samma dokument skulle det kunna beskrivas hur uppsiktsplikten ska bedrivas och genomföras i praktiken. Det är fördelaktigt om instruktionerna finns samlade på ett ställe.

Regionstyrelsen instämmer i att ett tydliggörande av innehållet i hur uppsiktsplikten ska bedrivas och hur den ska genomföras i praktiken behövs och regionstyrelsen har för avsikt att arbeta vidare med frågan för att säkerställa en korrekt och likvärdig hantering över delägda bolag, kommunalförbund och nämnder. Sådana tydliggöranden och ansvarsbeskrivning skulle kunna göras i regionstyrelsens reglemente, ett styrande dokument och/eller i skriftliga rutiner.

Säkerställ att skriftliga rutiner för diarietföring/ärendehantering finns för samtliga delar och är uppdaterade och överensstämmer med hur uppsikten ska bedrivas och som stöd vid vakanser och nyanställning.

Vissa rutiner finns på plats redan idag även om de inte är nedtecknade. Till exempel så diarietförs alla inkommande handlingar från gemensamma nämnder, bolag, kommunalförbund och stiftelser när de kommer in. Regionstyrelsen delar revisionens uppfattning att skriftliga rutiner skulle stärka arbetet särskilt vid omsättning av personal.

Säkerställa att samtliga handlingar/dokument på området inkommer till regionen, diarietförs och är anmälningsärenden till regionstyrelsen.

Regionstyrelsen instämmer i att ett arbete för att säkerställa att samtliga handlingar/dokument på området inkommer till regionen behöver göras eftersom detta inte sker på ett systematiskt sätt idag. Det behöver inledningsvis utredas hur handlingar/dokument på området, i form av exempelvis årsredovisning och protokoll, med säkerhet har inkommit till regionen. Det behöver också utredas vilka typer av handlingar/dokument det är som behöver inkomma och därefter anmälas till regionstyrelsen. Ett ansvar att säkerställa att all relevant material inkommer till regionen och anmäls till regionstyrelsen behöver tydliggöras och fördelas inom förvaltningen.

Gällande rapporter som är desamma varje år och som ingår i årshjulet så är det lämpligt att ekonomistaben tar in dessa rapporter för vidare hantering. Det skulle kunna vara i form av ett samlingsärende som beslutas av regionstyrelsen i samband med att regionens egna material hanteras i årshjulet, alternativt när alla rapporter är regionen tillhanda. Regionstyrelsen instämmer i revisionens uppfattning att hanteringen mellan helägda, majoritetsägda och delägda bolag bör hanteras på ett mer likvärdigt sätt i regionstyrelsen. Detsamma bör gälla för hanteringen av våra egna nämnder, gemensamma nämnder där vi är värregion och gemensamma nämnder där vi inte är värregion.

Säkerställa att de förtroendevalda har kunskap på området som avser hantering av allmänna handlingar och om uppsiktsplikten.

Inför varje ny mandatperiod genomförs ett antal utbildningar för de förtroendevalda. Det är dock mycket information som ska tas in vid dessa tillfällen och det kan vara svårt att täcka in allt. Löpande under mandatperioden byts även förtroendevalda i olika organ ut. Detta kräver att

de förtroendevalda även utbildar sig i sina respektive partier. I ”Regler för partistöd” regleras i avsnitt 6 att respektive parti som är representant i fullmäktige erhåller stöd om 11 % av referensarvodet per fullmäktigemandat och år att användas för utbildning för förtroendevalda.

Revidera arbetssätt och skriftliga rutiner så de är lika för nämnderna och att det är tydliggjort hur diarieföring och ärendehantering av anmälningssärenden ska göras och av vem.

Att regionen har likvärdigt arbetssätt för nämnderna gällande skriftliga rutiner, diarieföring och hantering av anmälningssärenden är viktigt av flera skäl. I arbetet med den stärkta ärendeprocessen som redogjorts för ovan har det tydliggjorts vilka arbetsmoment som ska göras, hur de ska göras och vem som är ansvarig. Regionstyrelsen instämmer i att ett reviderat arbetssätt och skriftliga rutiner behövs och regionstyrelsen har för avsikt att arbeta vidare med frågan för att säkerställa en korrekt och likvärdig hantering över nämnderna.

Se över hur återrapportering ska ske till fullmäktige för de delägda bolagen, kommunalförbund och de gemensamma nämnder där andra regioner är värdregion

Regionstyrelsen instämmer i att både planeringen och rapporteringen kan bli mer fullständig när det kommer till de delägda bolagen, kommunalförbund och de gemensamma nämnder där andra regioner är värdregion.

Vid avvikelser ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder i enlighet med regionstyrelsens reglemente. För det fall uppsiktsplikten identifierar en fråga av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för regionen kommer frågan underställas fullmäktige för beslut. Ärenden av principiell beskaffenhet eller av annars större vikt för regionen ska enligt kommunallagen alltid beslutas av regionfullmäktige.

Förtroendevaldas roller och ansvar

I granskningsrapporten lyfts fram att det är viktigt att de förtroendevalda har kunskap om och är medvetna om risker med att sitta som representanter både i regionstyrelsen och som ställföreträdare för delägt bolag eller representanter i kommunalförbund eller gemensamma nämnder, för att kunna hålla isär de olika rollerna. Det är också viktigt att regionstyrelsen styrning, ledning och uppsikt är spårbar och transparent, det vill säga går att följa via beslut och handlingar.

Regionstyrelsen är medveten om risken för jävssituationer. Regionstyrelsen anser att detta är en fråga att utreda vidare utifrån risker och möjligheter för verksamheterna. Regionstyrelsen instämmer i att det är av vikt att förtroendevalda har kunskap om jäv och de intressekonflikter som kan uppstå. Utbildningsinsatser sker vid flera tillfällen under mandatperioden, bland annat informerade chefsjurist på regionfullmäktiges sammanträde den 26 september 2023 om bland annat jävsreglerna enligt 5 kap. 47 § samt 6 kap. 28 § punkt 3, det vill säga jävsgrunden som rör tillsyn över kommunal verksamhet som den förtroendevalde är knuten till. Liknande utbildningsinsatser behöver ske löpande under mandatperioden. Regionstyrelsen anser även att partierna har ett visst utbildningsansvar för sina medlemmar, vilket partistödets utbildningsdel möjliggör.

I övrigt har regionstyrelsen tagit del av revisorernas synpunkter och förslag på förbättringsområden. Dessa kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör